

Τίτλος Μαθήματος (ΑΥ1):

«Θεατρικές Μέθοδοι και Τεχνικές, Διδακτική Αξιοποίησή τους»
 «Theatrical / Drama Methods and Techniques and their Didactic Use»

Υποχρεωτικό: Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 9

Διδάσκων

Σίμος Παπαδόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΠΤΔΕ, ΔΠΘ

Βιογραφικό Σημείωμα: <https://eled.duth.gr/author/sypapado/>

Επικοινωνία: sypapado@eled.duth.gr

Α. ΠΡΩΤΟ ΕΞΑΜΗΝΟ**1. ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ/ΠΜΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ/ Επιστήμες της Αγωγής: Παιδαγωγική του Θεάτρου (Education Sciences: Theatre Pedagogy)		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΜΣ - ΕΠΙΠΕΔΟ 7		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΥ1	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	«Θεατρικές Μέθοδοι και Τεχνικές, Διδακτική Αξιοποίησή τους» «Theatrical / Drama Methods and Techniques and their Didactic Use»		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	9
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Μάθημα γενικού γνωστικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι συμμετέχοντες θα μπορούν/είναι σε θέση να:

- να κατανοούν την Παιδαγωγική του Θεάτρου, ως γνωστικό αντικείμενο, καλλιτεχνική έκφραση και διδακτική μεθοδολογία και τις μορφές του θεάτρου στην εκπαίδευση.
- να κατανοούν τη σημασία του θεάτρου στην εκπαίδευση, της θεατρικής έκφρασης και επικοινωνίας και τη σημασία του εμπυχωτή και της ομάδας.
- να μπαίνουν σε θεατρικό ρόλο, χρησιμοποιώντας τα εκφραστικά τους μέσα (σώμα, φωνή, λόγο).
- να έχουν εξοικειωθεί με τις θεατρικές- διδακτικές μεθόδους και τεχνικές (θεατρικό παιχνίδι, διερευνητική δραματοποίηση [inquiry drama]) μέσα από την εξήγηση και την κατανόηση της, υπό διαπραγμάτευση, κοινωνικής πραγματικότητας, καθώς και την ερμηνεία της σε θεατρικό ρόλο συμμετέχοντας σε θεατρικά εργαστήρια.
- να έχουν εξοικειωθεί με τα δομικά στοιχεία και τις τεχνικές του θεάτρου, τις τεχνικές θεατρικού κειμένου, τα παιχνίδια και τις ασκήσεις, τις σκηνικές πρακτικές και τις ερωτήσεις.
- να εμπλέκονται σε δράσεις θεατρικής έρευνας για την επαγγελματική τους ανάπτυξη.
- να κατανοούν το θέατρο ως γνωστικό αντικείμενο και διδακτική μεθοδολογία.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Κατανόηση, σύγκριση και αξιολόγηση επιστημονικών δεδομένων που συνδέονται με όλες τις συνιστώσες της εκπαίδευσης
- Κατανόηση, ανάλυση, στάθμιση και διαχείριση με κριτικό τρόπο των πολλαπλών παραγόντων που διαμορφώνουν την εκπαιδευτική πραγματικότητα
- Επιλογή και εφαρμογή μεθοδολογιών και εκπαιδευτικών πρακτικών, με στόχο τη γνωστική, κοινωνική, πολιτιστική και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών
- Σχεδίαση, εφαρμογή και αξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε τυπικά και άτυπα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα
- Αναγνώριση των κρίσιμων χαρακτηριστικών της επαγγελματικής ταυτότητας του εκπαιδευτικού και ανάπτυξή της μέσα από διαδικασίες κριτικής διερεύνησης και αναστοχασμού της διδακτικής πρακτικής

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι: α. η ανάπτυξη της προσωπικότητας των φοιτητών-τριών μέσω της δια του θεάτρου παιδείας, η αισθητική καλλιέργεια, η ανάπτυξη της καλλιτεχνικής τους έκφρασης. β. η απόκτηση θεατρολογικών, θεατροπαιδαγωγικών και εκφραστικών- επικοινωνιακών γνώσεων και δεξιοτήτων. γ. η εισαγωγή των φοιτητών-τριών στο θέατρο ως παιδαγωγική και καλλιτεχνική διαδικασία και διδακτική μέθοδο, αφενός μέσω θεωρητικής προσέγγισης θεατρικών μεθόδων, τεχνικών και θεατρικών κωδίκων, αφετέρου με την εμπλοκή τους στην πράξη της παιδαγωγικής και διδακτικής του θεάτρου σε βιωματικά- αλληλεπιδραστικά εργαστήρια, που μπορεί να αξιοποιούνται στην τυπική τη μη τυπική και την άτυπη εκπαίδευση, για παροχή θεατροπαιδαγωγικών γνώσεων, εμπειριών και γενικότερα θεατρικής παιδείας.

Θεματικές Ενότητες

1. Το θέατρο στην εκπαίδευση: ιστορική αναδρομή.
2. Οροθέτηση της Παιδαγωγικής του Θεάτρου: παιδαγωγική, ψυχολογική, ψυχοκοινωνική, φιλοσοφική καλλιτεχνική θεώρηση.
3. Το παιχνίδι (θεωρίες παιχνιδιού, το παιχνίδι: αρχές και γνωρίσματα).
4. Το θεατρικό παιχνίδι (οροθέτηση, αρχές και γνωρίσματα, φάσεις ανάπτυξης).
5. Διερευνητική δραματοποίηση (inquiry drama) (η μέθοδος, αρχές και γνωρίσματα, μορφές, στάδια ανάπτυξης, ενεργοί θεατές).
6. Ο εμψυχωτής (η σημασία του εμψυχωτή, στοχαστική συγκίνηση και σωματική έκφραση του εμψυχωτή, η εμψύχωση του εμψυχωτή, ο εμψυχωτής ως ερευνητής).
7. Δομικά στοιχεία του θεάτρου (δραματικό περιβάλλον, ρόλος, εστιακό κέντρο, η επί σκηνής δραματική ένταση, χρόνος, χώρος, εκφραστικά μέσα, σύμβολα).
8. Τεχνικές θεατρικού κειμένου (το θεατρικό κείμενο: μεταγραφή αφηγηματικού σε θεατρικό κείμενο, διάλογος, δράση, πλοκή, κειμενικές τεχνικές δραματικής έντασης, καταστάσεις, χαρακτήρες).
9. Θεατρικές τεχνικές I (εικονική- εκφραστική αναπαράσταση, στοχαστική διερεύνηση, έρευνα, αυτοσχεδιασμοί, συμβολική αναπαράσταση, θέατρο μάσκας και παντομίμας, ο εκπαιδευτικός σε θεατρικό ρόλο).
10. Θεατρικές τεχνικές II (εικονική- εκφραστική αναπαράσταση, στοχαστική διερεύνηση, έρευνα, αυτοσχεδιασμοί, συμβολική αναπαράσταση, θέατρο μάσκας και παντομίμας, ο εκπαιδευτικός σε θεατρικό ρόλο).
11. Παιχνίδια και ασκήσεις (σωματική κίνηση- έκφραση, χαλάρωση- παρατηρητικό-τητα-συγκέντρωση της προσοχής, φαντασία- μεταμορφώσεις, φωνή- αναπνοές- ρυθμός, η αναγνώριση των συμμετεχόντων, συνεργασία- εμπιστοσύνη, λεκτικοί αυτοσχεδιασμοί).
12. Σκηνικές πρακτικές / Σημεία της όψης (σκηνική διαμόρφωση του χώρου, κοστούμια και ψιμυθίωση, μουσική και ήχοι, ψηφιακές τεχνικές).
13. Οι ερωτήσεις (οι ερωτήσεις του εμψυχωτή, τεχνικές ερώτησης, οι ερωτήσεις των παιδιών).

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και την επικοινωνία με τους φοιτητές. Χρήση εκπαιδευτικής πλατφόρμας (e-class)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Δραστηριότητα Διαλέξεις Σεμινάρια Αναζήτηση και μελέτη βιβλιογραφίας / εργογραφίας Εβδομαδιαίες εργασίες / παρουσιάσεις Εκπόνηση τελικής εργασίας Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας)	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου 39 24 72 13 52 200

	ανά πιστωτική μονάδα)	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Διαμορφωτική, Τελική Αξιολόγηση Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται: 1. με διαμορφωτική αξιολόγηση, κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, με παράδοση κριτικού σχολιασμού ανά μάθημα παρακολούθησης. 2. με παράδοση γραπτής τελικής εργασίας Κριτήρια αξιολόγησης των εργασιών: α. πρόσφατη βιβλιογραφία β. πρωτοτυπία σχεδιασμού μαθήματος / υλικού γ. δομή, μορφή και ποιότητα περιεχομένου.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γραμματάς, Θ. (2017). *Θεατρική αγωγή και παιδεία*. Αθήνα: Διάδραση.
2. Booth, D. (1994). *Story Drama: Reading, Writing and Roleplaying across the Curriculum*. Markham: Pembroke Publishers.
3. Courtney, R. (1990). *Drama and intelligence. A cognitive theory*. Canada: McGill- Queens's University Press.
4. Heathcote, D. & Bolton, G. (1995). *Drama for Learning, Dorothy Heathcote's Mantle of the Expert Approach to Education*. Portsmouth: Heinemann.
5. Gardner, H. (1985). Towards a theory of dramatic intelligence. Στο J. Kase-Polisini (Ed.), *Creative Drama in a Developmental Context* (σσ. 295-312). New York: University Press of America.
6. Johnson, L. & O'Neill, C. (1984). *Dorothy Heathcote: Collected writings on education and drama*. London: Hutchinson.
7. Kase-Polisini, J. (ed.), (1985). *Creative Drama in a Developmental Context*. New York: University Press of America.
8. Μουδατσάκης, Τ. (2005). *Το θέατρο ως πρακτική τέχνη στην εκπαίδευση. Από τον Stanislavsky, τον Brecht και τον Grotowski στο σκηνικό δοκίμιο*. Αθήνα: Εξάντας.
9. Neelands, J. & Goode, T. (2015). *Structuring drama work. A handbook of available forms in theatre and drama*. Cambridge: Cambridge University Press.
10. McCaslin, N. (1999). *Creative Drama in the Classroom and Beyond*. New York: Longman.
11. Morgan, N. & Saxton, J. (1987). *Teaching Drama: A mind of many wonders*. Portsmouth: Heinemann.
12. Nicholson, H. (2009). *Theatre and Education*. US: Palgrave Macmillan.
13. O'Toole, J. (1992). *The process of drama: Negotiating art and meaning*. London: Routledge.
14. O'Toole, J. (2006). *Doing drama research. Stepping into enquiry in drama, theatre and education*. City East QLD: A Drama Australia Publication.
15. Παπαδόπουλος, Σ. (2007). *Με τη γλώσσα του θεάτρου. Η διερευνητική δραματοποίηση στη διδασκαλία της Γλώσσας*. Αθήνα: Κέδρος.
16. Παπαδόπουλος, Σ. (2010). *Παιδαγωγική του Θεάτρου*. Αυτοέκδοση: Αθήνα.
17. Παπαδόπουλος, Σ. (2014). Για την ιστορία του θεάτρου στην εκπαίδευση. Στο Θ. Γραμματάς (επιμ.), *Το θέατρο στην εκπαίδευση. Καλλιτεχνική έκφραση και Παιδαγωγία* (σσ. 147-176). Αθήνα: Διάδραση.
18. Παπαδόπουλος, Σ. (2021). *Θέατρο στην εκπαίδευση και αρχαία ελληνική σκέψη. Μίμησις τοῦ καλλίστου βίου*. Αθήνα: Παπαζήσης.
19. Ross, M. (1984). *The aesthetic impulse*. Oxford: Pergamon Press.
20. Wagner, B.-J. (1998). *Educational Drama and Language Arts: What Research Shows*. Portsmouth: Heinemann.